

„BEZPEČNÉ ÚVALY“

NÁVRH SYSTÉMU

Komise pro bezpečnost a prevenci kriminality

leden 2016

VERZE 1.1

zpracoval MUDr. Jan Šťastný, MBA

ÚVOD

Na svém zasedání dne 8. ledna 2016 byla Komise pro bezpečnost a prevenci kriminality Rady města Úvaly (dále jen „Komise“) seznámena se záměrem vedení města realizovat systém „BEZPEČNÉ ÚVALY“

V této souvislosti byla Komise pověřena inventarizací materiálů původního **Výboru pro prevenci kriminality**, který působil při zastupitelstvu města ve volebním období 2002 až 2006 a **Komise pro bezpečnost a prevenci kriminality**, která vyvíjela činnost ve volebních obdobích 2006 až 2014.

Na základě tohoto úkolu byly revidovány původní materiály a současně vytypovány takové, které mohou být výchozími pro připravovaný systém „BEZPEČNÉ ÚVALY“.

Tento návrh do určité míry z původních materiálů vychází, je však novelizován a doplněn o skutečnosti vyplývající ze současné místní, regionální a celkové situace.

Základní cíle komplexního systému

1. Pokles majetkové trestné činnosti.
2. Ochrana před výskytem přestupků a trestných činů spojených s úmyslným ohrožením zdraví a majetku občanů.
3. Boj proti šíření a užívání drog.
4. Boj proti vandalismu.
5. Ochrana seniorů a potřebných občanů před kriminálními živly.
6. Další rozvoj prevence kriminality zaměřené na děti a „náctileté“.
7. Ochrana města před navyšováním počtu nepřizpůsobivých osob

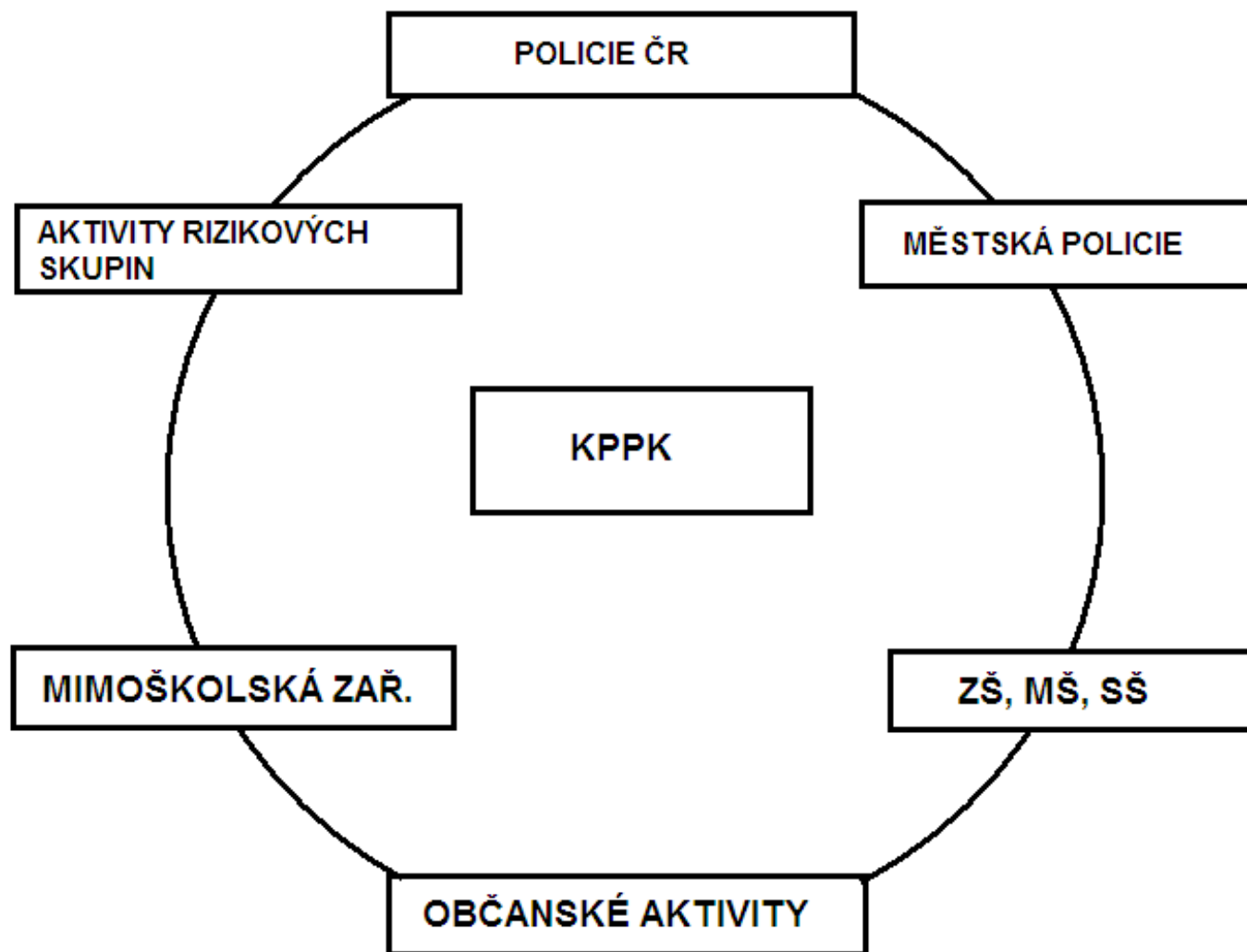
Cesty a prostředky

jsou trojího typu:

- I. Obecné předpoklady pro vznik funkčního a fungujícího systému prevence kriminality.
- II. Cesty a prostředky v oblasti vyšší úrovně preventivních aktivit (primární prevence).
- III. Cesty a prostředky v oblasti nižší úrovně preventivních aktivit (sekundární prevence).

Ad I) Obecné prostředky

1. Zapojení všech významnějších organizací a institucí působících na území města do akcí směřujících k prevenci kriminality.
2. Koordinace preventivních aktivit na úrovni Komise pro prevenci kriminality.
3. Těsná spolupráce Komise s Radou města, Úřadem města, Policií ČR, městskou policií (po jejím vzniku), občanskými aktivitami, popřípadě jinými organizacemi zabývajícími se prevencí kriminality.
4. Soustavná informovanost občanů o situaci na úseku kriminality v Úvalech a o činnosti Komise.
5. Vytváření předpokladů a možností k aktivnímu postoji občanů v oblasti prevence kriminality a k aktivnímu zapojení do preventivních programů.
6. Vytváření předpokladů pro zapojení samotných ohrožených skupin do systému prevence kriminality.
7. Napojení na celostátní programy prevence .

Ad II) Primární prevence

1. Podpora preventivních programů v rámci školských zařízení.
2. Pravidelné informace v Životě Úval.
3. „Bezpečné soboty“.
4. Vytvoření dalších možností pro využívání volného času „náctiletých“
5. Vytvoření „Plánu Podpory Pozitivních Podnikatelských aktivit“ směřujících k Prevenci kriminality na území města Úvaly a v jeho okolí (Plán 5 P).
6. Propojení webových stránek „bezpečné Úvaly“ se stránkami města

Ad II) Sekundární prevence

1. Podepsání koordinační dohody s Policií ČR.
2. Další rozvoj městské policie.
3. Kamerový systém.
4. Vytváření systémů lokálních občanských preventivních a ochranných aktivit „watch area“ a podobné aktivity

Prioritní zásady připravovaného systému „Bezpečné Úvaly“

I. KOMPLEXNÍ PŘÍSTUP

Zaměření na všechny faktory ovlivňující kriminogenní prostředí ve městě.

II. ZAMĚŘENÍ NA PRIMÁRNÍ I SEKUNDÁRNÍ PREVENCI

V zájmu „komplexnosti jsou v tomto materiálu uvedeny i takové skutečnosti, které již byly realizovány, nebo jejichž realizace právě probíhá.

Výchozími skutečnostmi pro vznik tohoto materiálu byly zejména negativní dopady na město Úvaly

I. po roce **1948**

II. po roce **1989**

Negativní dopady změn po roce 1948 - souhrn

I. Negativní dopady vyplývající z nového státoprávního uspořádání

II. Negativní dopady na katastr města.

III. Negativní dopady na infrastrukturu.

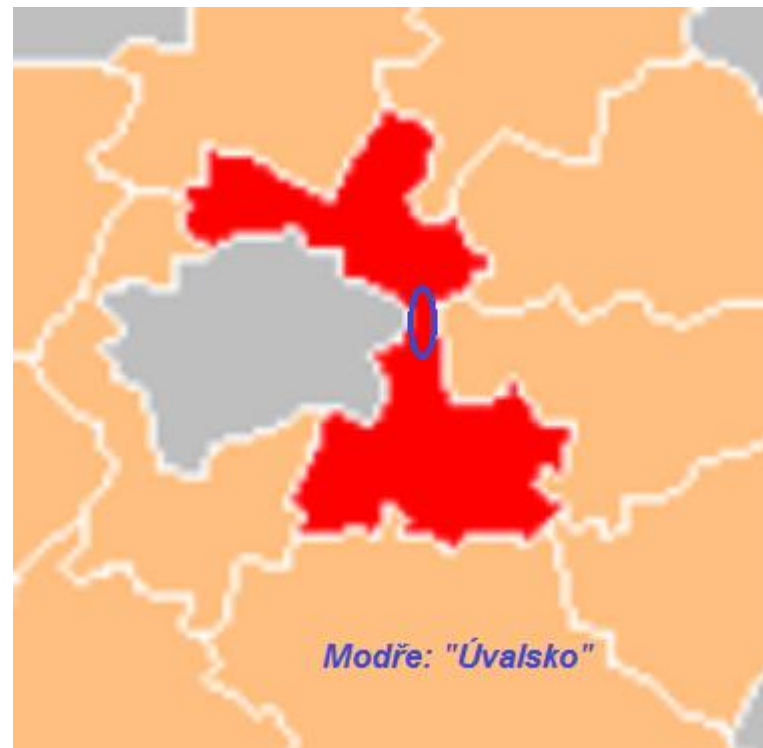
IV. Negativní dopady sociální

Negativní dopady státoprávní

Vytvoření nelogického okresu Praha – východ a rozbití přirozené spádovosti směrem na Český Brod. Jiná města tohoto uměle vytvořeného okresu (Říčany, Brandýs nad Labem, Čelákovice), získala lepší šance prosadit v tomto celku své zájmy, neboť jejich „správní svazky“ změnou státoprávního uspořádání zpřetrhány nebyly.

Důsledky:

- IZOLACE ÚVALSKA**
- NEMOŽNOST JEHO PŘIHOJENÍ K PRAZE ANI K OKRESU KOLÍN (okres PV by byl nesourodý)**
- ODSUNUTÍ ÚVALSKA NA OKRAJ ZÁJMU OKRESU**
- VYSTUPŇOVANÝ KAŽDODENNÍ ODLIV OBČANŮ PODLE SPÁDOVOSTI (správní, zdravotní, sociální)**
- PŘÍMÝ I NEPŘÍMÝ VLIV NA KRIMINOGENNÍ SITUACI**

Negativní dopady státoprávní: ŘEŠENÍ

PRIMÁRNÍ PREVENCE

Dlouhodobé cíle:

- Úvaly jako přirozené centrum „regionu Úvalsko“
- Vznik Úval jako města s rozšířenou správní působností

Nyní: Vytvoření Úval jako centra „úvalského regionu“ v jiných oblastech než správních:

- Centrum zdravotních služeb.
- Centrum školství (svazková škola)
- Podpora veškerých aktivit sdružujících občany bez ohledu na místo bydliště

SEKUNDÁRNÍ PREVENCE

- Zajistit v Úvalech stálou služebnu Policie ČR (splněno cca před 10 lety)
- Koncipovat městskou policii tak, aby plnila potřeby celého úvalského regionu.

Negativní dopady katastrální

- **Nikdy nedošlo k poválečné obnově cukrovaru.** DŮSLEDKY:
 - SNÍŽENÍ POČTU PRACOVNÍCH PŘÍLEŽITOSTÍ V ÚVALECH
 - DALŠÍ PŘÍČINA VYLIDŇOVÁNÍ MĚSTA
 - „MRTVÁ ZÓNA“ SE ZVÝŠENÝM RIZIKEM VZNIKU KRIMINALITY
- **Přeložka kolínské silnice se uskutečnila nikoli formou obchvatu města, rozdělila Úvaly na část jižní a severní; tyto části se postupem doby staly nesourodými.** DŮSLEDKY:
 - VYSOKÁ RIZIKOVOST DOPRAVNÍCH ÚRAZŮ
 - NARUŠENÍ SOUSEDSKÝCH VZTAHŮ
- **Zrušení několika přejezdů přes drážní koridor rozdělilo Úvaly na část západní a východní.** DŮSLEDKY:
 - VYSOKÁ RIZIKOVOST DOPRAVNÍCH ÚRAZŮ
 - NARUŠENÍ SOUSEDSKÝCH VZTAHŮ
- **V intravilánu vznikla řada „mrtvých zón“ .** DŮSLEDEK:
 - KRIMINOGENNÍ PROSTŘEDÍ
 - BEZDOMOVECTVÍ
 - NÁVYKOVÉ LÁTKY

Negativní dopady katastrální: ŘEŠENÍ

PRIMÁRNÍ PREVENCE	SEKUNDÁRNÍ PREVENCE
Z oblasti „cukrovaru“ vytvořit plnohodnotné druhé centrum města	Stanovení „domovského strážníka“ pro celou oblast „cukrovaru“ a starých Slovan.
Zajistit kvalitní a bezpečné propojení Úval přes silnici I/12, a to alespoň ve třech lokalitách.	Stabilní radary pro měření rychlosti. Hlídky na přechodech v inkriminovaných časech
Podpora veškerých aktivit sdružujících občany vez ohledu na místo bydliště	Stanovení „domovských strážníků“ pro vytypované lokality.
Protihlukové stěny i jako prevence úrazů v drážním koridoru	Kamerový systém „Správy dopravního koridoru“

Problematika „mrtvých zón“ bude řešena samostatně

Negativní dopady infrastrukturální

- **Vázlo dobudování technické infrastruktury (ČOV, kanalizace, pitná voda).**
- **Vázla rekonstrukce ulic.**

Platí pravidlo:

„Nepořádek determinuje kriminogenní prostředí“.

Negativní dopady infrastrukturalní: ŘEŠENÍ

PRIMÁRNÍ PREVENCE	SEKUNDÁRNÍ PREVENCE
Zaměření investic města na dobudování technické infrastruktury	
Zaměření investic města na opravy komunikací a chodníků.	Kamerový systém (eliminace vandalismu)
Zaměření investic města na zvelebování veřejných prostor	Kamerový systém (eliminace vandalismu) Obchůzky hlídek městských strážníků.
Prevence vandalismu moderními způsoby působení na veřejné prostory (například „street art“)	Program „čisté město“ – jeho součástí mohou být dány i vyhláškou, jedná se o přijetí principu „čistota determinuje čistotu – a naopak“

Negativní dopady sociální

- **Došlo k úbytku pracovních příležitostí** v katastru města.
- **Zvyšoval se počet občanů dojíždějících** za prací do Hlavního města Prahy a město se stalo „noclehárnou“.
- **Docházelo k odcizování „úvaláků“** od Úval
- **Síť obchodů a služeb** se minimalizovala.

Řešení těchto problémů je uvedeno níže

Současná kriminogenní rizika

Vyplývají:

- 1) Z výše uvedených historických negativních dopadů
- 2) Ze současné situace města
- 3) Ze současné situace Evropské unie (migrační krize)

Kriminogenní rizika vyplývající z historických dopadů

Jedná se zejména o následující fenomény:

- FENOMÉN „NOCLEHÁRNÝ“
- FENOMÉN VZDÁLENOSTI OD PRAHY
- FENOMÉN VZDÁLENOSTI OD SLUŽEB
- FENOMÉN „MRTVÝCH ZÓN“

Fenomén „noclehárny“

Zdaleka se nejedná pouze o fakt, že se velká část práce schopného obyvatelstva vrací domů do Úval pouze přenocovat; důsledky mohou být obširnější:

- Nezájem občanů, kteří zde jen přespávají o celkový stav města a jeho směřování.
- Menší zájem občanů o provozování společenských, kulturních a podobných aktivit ve městě.
- Nezájem o rizika jiných a jinde.
- Chudnutí města, kde převládá dovoz nad vývozem (finanční prostředky zanechávají dojíždějící mimo Úvaly)
- Druhotné omezení obchodů a služeb

DŮSLEDKY:

- DENNÍ VYLIDNĚNÍ MĚSTA
- NARUŠENÍ SOUSEDSKÝCH VZTAHŮ
- VYTLAČENÍ MĚSTA Z KULTURNÍ OBLASTI DO OBLASTI „SLIMU“
- OBECNÉ ZVÝŠENÍ KRIMINOGENNÍ POTENCIÁLU V PODSTATĚ VE VŠECH SLOŽKÁCH

Fenomén „noclehárny“: ŘEŠENÍ

PRIMÁRNÍ PREVENCE	SEKUNDÁRNÍ PREVENCE
Zaměření na zvýšení počtu pracovních míst v Úvalech OBECNĚ, například podporou podnikatelských činností	
Vytváření oblastí pro rozvoj podnikatelských činností typu „nerušící výroby“ v územním plánování	
Přiměřené navyšování počtu občanů, zejména mladých rodin determinujících poptávku po službách rozličného charakteru	
Všeobecná a aktivní podpora společenských a sportovních aktivit.	
Podpora turistiky, vytváření kvalitních ubytovacích zařízení a služeb s tím spojených	Aktivní a nekompromisní boj proti „fenoménu rychlého zisku“ (viz níže)

Fenomén vzdálenosti od Prahy

Jedná se zejména o rychlou a snadnou dostupnost Úval z okrajových i centrálních částí hlavního města Prahy, která se zvýšila **rozšiřováním hlavního města** (Úvaly dnes leží cca 1000 m od hranic „velké Prahy“) i **dobrým spojením po železnici, silnicích i lesních a polních pěšinách.**

Snadná dostupnost Úval může determinovat možnost snadného a rychlého úniku z katastru města po realizaci kriminálního deliktu.

Fenomén vzdálenosti od Prahy: ŘEŠENÍ

PRIMÁRNÍ PREVENCE

Aktivní, vhodným a “pozitivním” způsobem koncipované informování návštěvníků Úval o systému prevence kriminality ve městě:

- V oblasti nádraží (využitelnost drážního rozhlasu?)
- Výlepkami na zastávkách.
- Při vjezdech do města
- Na lesních stezkách
- Jinde

Vytvářením systému „domácích strážníků“ pro jednotlivé oblasti

SEKUNDÁRNÍ PREVENCE

- Častá, avšak nepravidelná přítomnost příslušníků městské policie při příjezdu veřejných dopravních prostředků – zejména na nádraží, ale i na periferních zastávkách.
- Namátkové jízdy městské policie do úvalské části Klánovického lesa a do podobných lokalit.

Namátkové kontroly neznámých osob

Fenomén vzdálenosti od služeb

Problém souvisí i s jinými fenomény, například nabídkou „provozních služeb“

Obecně se ale jedná se o vzdálenost

- Služeb provozních (nákupy, servis).
- Služeb správních.
- Služeb zdravotních.
- Služeb sociálních.
- Služeb bezpečnostních.

Fenomén vzdálenosti služeb: ŘEŠENÍ

PRIMÁRNÍ PREVENCE	SEKUNDÁRNÍ PREVENCE
Rozvoj „provozních služeb“ odvisí od nabídky a poptávky (viz výše)	
Rozvoj „správních služeb“ odvisí od legislativy, byla již naznačena snaha, aby se město stalo správním centrem Úvalska	
Rozvoj zdravotních služeb je i pro prevenci kriminality velmi významný, například i z hlediska snížení denního vylidňování města a rozvoje nabídky dalších služeb přímo ve městě. Samotný rozvoj zdravotnických služeb však odvisí od zájmu poskytovatelů a jejich možností navázat smlouvy se zdravotními pojišťovnami. Úvaly: Lze doporučit rozvoj služeb městské polikliniky.	Podle zájmu provozovatelů zdravotnických služeb by se měl odvíjet i vztah mezi městskou policií a provozovatele.
Rozvoj sociálních a bezpečnostních služeb	Viz zvláštní point

Rozvoj sociálních služeb

OBECNĚ:

Rozvoj sociálních služeb je do jisté míry potřebnou, do jisté míry ale i rizikovou záležitostí. V případě nadstandardních investic do ústavní sociální péče, existuje riziko přílivu „nepřizpůsobivých“ osob, například na základě legislativních norem, které mohou vzniknout až v budoucnosti.

Proto se navrhuje následující prvky:

PRIMÁRNÍ PREVENCE	SEKUNDÁRNÍ PREVENCE
Primární zaměření sociální péče na terénní služby, respektive poskytování péče přímo v domácnostech potřebných osob.	Kamerový systém
Pravidelné přednášky pro seniory.	Pravidelné obchůzky příslušníků městské policie
Pravidelné přednášky v základní škole	Bezplatná telefonní linka se záznamníkem pro seniory a potřebné
Setkávání příslušníků městské policie a dětmi v mateřských školách	

Rozvoj bezpečnostních služeb

OBECNĚ:

Nejedná se pouze o vznik a rozvoj „silových“ složek, významnou a prakticky nezastupitelnou hodnotou v prevenci kriminality je **AKTIVNÍ PŘÍSTUP OBČANŮ**

PRIMÁRNÍ PREVENCE	SEKUNDÁRNÍ PREVENCE
Přednášková činnost příslušníků městské policie i policie ČR v rámci prevence kriminality pro seniory, děti a potřebné.	Vznik a rozvoj městské policie v rámci dohledu a dozoru nad dodržováním pravidel.
Vytváření systému „domácích strážníků“ pro jednotlivé oblasti	Kamerový systém
„Bezpečné soboty“ a jiné podobné akce	Městský rozhlas a systém jeho obsluhy
Propojení systému „bezpečné Úvaly“ s krizovým řízením města	
Aktivity občanů, zejména v periferních částech města a v oblastech s definovaným zvýšením kriminogenního potenciálu („mrtvé zóny“)	

Fenomén „mrtvých zón“

Jedná se o oblasti s žádným, popřípadě jen minimálním osídlením a pohybem osob. Občané se těmito lokalitám často i úmyslně vyhýbají.

V případě Úval se může jednat například o:

- Oblast původních „uhelných skladů“
- Drážní koridor.
- Některé úseky v oblasti rybníků a vodotečí.
- Přílepní oblasti, parky.
- Oblast „cukrovaru“.
- Jiné lokality, které bude potřeba definovat.

Fenomén „mrtvých zón“: ŘEŠENÍ

PRIMÁRNÍ PREVENCE	SEKUNDÁRNÍ PREVENCE
Přesná definice a zmapování.	Nepravidelné, ale časně obchůzky městské policie
Úklid a kosení v rámci daných možností.	Kamerový systém
Pronájem „spolehlivým“ nájemcům	
Výstražné tabule	
Aktivity občanů v oblastech s definovaným zvýšením kriminogenního potenciálu „watch area“	

Kriminogenní rizika vyplývající ze současné situace města

V současné době lze definovat zejména následující kriminogenní rizika:

- Fenomén „rychlého zisku“.
- Fenomén „nové výstavby“.
- Fenomén „náctiletých“

Fenomén „rychlého zisku“

- ❑ Například nabídkou podřadných a nedůstojných forem ubytování, nevhodných pro pobyty v rámci turistického ruchu a podobných pro město žádoucích aktivit; původně se jednalo zejména o uspokojování poptávky „**gastarbeiterů**“ a jejich bossů po „levných“ ubytovacích kapacitách, v současné době však narůstá i **riziko ubytování imigrantů** v případě dále se prohlubující evropské krize.
- ❑ Samotná přítomnost sociálně slabých, asociálních a jinak nepřizpůsobivých osob zvyšuje kriminogenní potenciál Úval. Druhotným důsledkem je pak skutečnost, že se snižuje potenciál pro rozvoj turistiky a podobných potřebných aktivit.

Fenomén „rychlého zisku“: ŘEŠENÍ

PRIMÁRNÍ PREVENCE	SEKUNDÁRNÍ PREVENCE
Přesné zmapování rizikových oblastí	Nepravidelné, ale velmi časté obchůzky městské policie
Využití veškerých legislativních možností k eliminaci „zón rychlého zisku“	Kamerový systém
Výstražné tabule	Kontroly ubytovaných ve spolupráci s policií ČR
Aktivity občanů v oblastech s definovaným zvýšením kriminogenního potenciálu „watch area“	

Fenomén nové výstavby

Masivní rozvoj nové výstavby a příliv nových obyvatel může být determinantou některých kriminogenních faktorů:

- ❑ „faktor staveniště“ – tedy fakt, že se vzhledem k rozsáhlé stavební činnosti vyskytuje množství osob, jejichž záměry nelze přesně identifikovat,
- ❑ „faktor levné pracovní síly“ – tedy přítomnost „gastarbeiterů“

Fenomén nové výstavby: ŘEŠENÍ

PRIMÁRNÍ PREVENCE	SEKUNDÁRNÍ PREVENCE
Aplikace preventivních opatření uvedených pod fenoménem „rychlého zisku“	Nepravidelné, ale velmi časté obchůzky městské policie
Aktivní spolupráce s developery rozsáhlejších staveb	Kontroly pracovníků ve spolupráci s cizineckou policií, úřady práce a podobnými institucemi.

Fenomén „náctiletých“: ŘEŠENÍ

V podstatě i historickým problémem je vztah města k „náctiletým“.

Tento fenomén se prohluboval se zvyšujícím se počtem občanů, dětí, a tím i „náctiletých“.

PRIMÁRNÍ PREVENCE	SEKUNDÁRNÍ PREVENCE
Pokračovat v podpoře kulturních a společenských zájmových aktivit zaměřených na tuto věkovou skupinu	Obchůzky městské policie v rizikových oblastech
Podporovat vznik lokality pro „skate-park“ a podobné aktivity	

Další kroky při vytváření systému „bezpečné Úvaly“

- 1) Připomínky členů Komise
- 2) Vytvoření definitivního teoretického materiálu
- 3) Ekonomický rozbor
- 4) Stanovení kompetencí a termínů
- 5) Příprava materiálu pro Radu města
- 6) Příprava materiálu pro Zastupitelstvo města
- 7) Realizace

KONEC
VERZE 1.1